

Het Gelders Orkest

€ **3.500.000**
geadviseerd
subsidiebedrag

€ **3.500.000**
gevraagd
subsidiebedrag

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.14 in samenhang met artikel 3.17 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

Het Gelders Orkest verzorgt het symfonische repertoire in de provincie Gelderland. De missie van de instelling luidt: "De samenleving verrijken door mensen te inspireren, verbinden en emotioneren met live klassieke muziek van topniveau en talent te laten groeien en schitteren in een solide, innovatief en ondernemend orkestbedrijf."

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Het Gelders Orkest een subsidiebedrag toe te kennen van € 3.500.000, op voorwaarde dat de instelling de aanvraag aanvult op onderstaande punten. Dit bedrag is inclusief het budget dat beschikbaar is voor de structurele samenwerking met het Nederlands Symfonieorkest.

Het Gelders Orkest (HGO) vraagt aan als symfonieorkest in de regio Oost. Onderdeel van de aanvraag is een samenwerkingsplan met het Nederlands Symfonieorkest voor dezelfde regio. Het Gelders Orkest richt het aanbod hoofdzakelijk op de provincie Gelderland. De raad is positief over de artistieke ambities en potentie, mits hij zeker kan zijn van kwaliteitsborging binnen de krimpende, vaste orkestformatie. Op dit punt heeft de aanvraag aanvulling.

Het orkest toont zich ondernemend en heeft in de afgelopen jaren een sterke groei van publieksbereik gerealiseerd. Het orkest geeft aan wat het wil doen om risico's bij tegenvallende inkomsten te beperken en beheersbaar te houden, maar geeft niet aan wat het scenario hierbij is en welke activiteiten dan overeind blijven. Ook op dit punt heeft de aanvraag aanvulling.

De raad is positief over de inrichting van de samenwerking met het Nederlands Symfonieorkest en adviseert het hiervoor beschikbare bedrag toe te kennen.

Beoordeling

Kwaliteit

HGO ziet het als zijn taak het symfonisch repertoire in de volle breedte in de eigen regio te vertolken en kiest voor een ‘breed klassiek en romantisch repertoire met een contemporain accent’. Met initiatieven als Het Gelder OrkestLAB en Philharmonic Rebelution laat het orkest zien dat het een vernieuwende aanpak niet uit de weg gaat. De afgelopen jaren is hiermee geëxperimenteerd. Het orkest geeft succesvolle initiatieven een eigen plaats in de programmering. Het hedendaags repertoire is zichtbaar door de samenwerking met de *composers in residence*, Martijn Padding en Robin de Raaff. Onduidelijk is welke plaats deze componisten de komende jaren krijgen in de reguliere programmering.

De raad is positief over de innovatie die het orkest toont. Het aantal activiteiten en de diversiteit ervan worden gecontinueerd of nemen toe, terwijl de orkestcapaciteit volgens de aanvraag fors afneemt. Uit de aanvraag kan de raad niet opmaken hoe het orkest de kwaliteit denkt te handhaven.

De raad is positief over de artistieke ambities en potentie van de instelling, wanneer hij zeker kan zijn van kwaliteitsborging binnen de krimpende vaste orkestformatie met beperkte dienstverbanden.

Publieksbereik

De ambities op het gebied van publieksbereik zijn groot. HGO wil het bereik met vijftig procent vergroten. Hiertoe gaat het orkest bij verschillende activiteiten samenwerkingsverbanden aan met maatschappelijke en artistieke partners, waarbij het zich richt op specifieke doelgroepen.

In het laatste visitatierapport werd HGO een onderbelicht maatschappelijk profiel en beperkte analyse van de positie, publiek en omgeving toegedicht. Het orkest geeft nu echter een heldere beschrijving van (potentiële) doelgroepen en typen activiteiten die hierbij aansluiten. De prestatiecijfers voor publieksbereik uit 2009 en 2010 waren matig. In 2011 heeft het orkest laten zien dat er winst te behalen is; het publieksbereik was goed. De raad beschouwt dit als een positieve ontwikkeling en is benieuwd naar de verdere resultaten.

Cultureel ondernemerschap

In de komende vijf jaar wil HGO transformeren van een ‘subsidieafhankelijke organisatie tot een duurzaam orkestbedrijf dat door ondernemerschap grotendeels op eigen benen kan staan’. Met deze ambitie bevindt HGO zich in goed gezelschap van het Nederlands Symfonieorkest. Samenwerking met dit orkest is een van de pijlers om dit doel te realiseren.

Het orkest zet in op een forse groei van publieksinkomsten en bijdragen uit private middelen. Uitgaande van de prestaties op dit gebied in 2009 en 2010 zijn de ambities naar de mening van de raad te groot. De raad heeft niettemin waardering voor het ondernemerschap dat spreekt uit de aanvraag. Er is sprake van een professionaliseringslag.

Het orkest geeft aan wat het wil doen om risico's op tegenvallende inkomsten te beperken en beheersbaar te houden, maar vermeldt niet wat het scenario is bij tegenvallende inkomsten en welke activiteiten dan overeind blijven. De raad adviseert toekenning van subsidie afhankelijk te stellen van bijstelling van de aanvraag op dit punt.

Educatie

Vergroten van maatschappelijke verankering door educatie en participatie is een van de kernambities van HGO, vanuit de gedachte dat het orkest zijn bestaansrecht ontleent aan het publiek van nu en de toekomst. Het orkest wil, in samenwerking met relevante partijen, het bereik verdubbelen en alle leerlingen in de provincie Gelderland tenminste één keer tijdens hun schoolloopbaan in aanraking brengen met *live* klassieke muziek.

De raad is positief over het maatschappelijke profiel en het huidige bereik is relatief goed. De groeiambities zijn groot, zeker in relatie tot de inkrimping van de staf voor educatie. Om de ambities te realiseren en de kwaliteit van de activiteiten op pijl te houden, vindt de raad effectieve samenwerking van groot belang.

(Inter)nationaal belang

HGO richt zich sterker dan voorheen op de rol van het orkest in de provincie Gelderland en werkt samen met het Nederlands Symfonieorkest in de regio Oost. Gezamenlijk verzorgen zij het symfonische aanbod in deze regio.

De raad vindt deze focus en de internationale ambities goed met elkaar in balans en deelt de visie op het belang van goede verankering.

Talentontwikkeling

Met het oog op de ontwikkeling van talentvolle dirigenten is HGO aangesloten bij de nationale Master Orkestdirectie. Daarnaast krijgen (jonge) solisten en componisten de ruimte en worden dirigeerambities en -talenten van de eigen musici gestimuleerd.

Het orkest zet ook in op stageplaatsen voor de ondersteunende taken binnen het orkestbedrijf, zoals 'flitsstages' commerciële economie op kantoor. HGO beschrijft in de aanvraag overigens alleen voorbeelden en aantallen uit het recente verleden. Een plan voor een substantiële bijdrage aan talentontwikkeling van instrumentalisten ontbreekt. De raad gaat ervan uit dat deze bijdrage wel zal worden gerealiseerd.

Samenwerking

HGO en het Nederlands Symfonieorkest hebben een samenwerkingsconvenant gesloten en doen hiermee een beroep op de investeringsimpuls die de staatssecretaris voor samenwerking beschikbaar stelt. Gezamenlijk verzorgen zij het symfonisch aanbod in deze regio.

De orkesten beschrijven daarnaast de samenwerking op vijf punten:

- gezamenlijke inzet van orkestmusici
- ontwikkeling van talent
- opera
- ondersteuning (zoals HRM en educatie)
- organisatie-innovatie

Er is een raming gemaakt van de efficiencywinst, oplopend tot € 900.000 per jaar in 2016. Hiermee onderbouwen de orkesten de structurele aard van de samenwerking. De raad heeft waardering voor deze inzet en moedigt de orkesten aan de intenties zowel inhoudelijk als financieel uit te werken.